

**НОРМАТИВНО-ПРАВОВА БАЗА УКРАЇНСЬКО-ЧЕСЬКОГО ЕКОНОМІЧНОГО
СПІВРОБІТНИЦТВА В УМОВАХ ЧЛЕНСТВА ЧЕСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ
В ЄС (2005–2006 рр.).**

Корсак Р. В.,

ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Стаття присвячена аналізу нормативно-правової бази економічного співробітництва України та Чеської Республіки у 2005 та 2006 рр. Розкрито, на основі конкретних матеріалів, основні напрямки зовнішньоекономічної співпраці України з Чехією. У зазначений 2005 та 2006 рр. Україна та Чеська Республіка уклали низку договорів у сфері торговельно-економічного співробітництва.

Ключові слова: Україна, Чеська Республіка (ЧР), ЄС, угода, договір, українсько-чеське співробітництво.

Стаття посвячена аналізу нормативно –правової бази українсько – чеського економічного співробітництва в умовах членства ЧР в ЄС (2005–2006 гг.). Розкрито, на основі конкретних матеріалів, розвиток основних галузей зовнішньоекономічного співробітництва України та Чехії в соціально-економічній сфері. В упомянутые 2005 и 2006 г. Украина и Чешская Республика подписали ряд договоров и соглашений о торговельно-экономическом сотрудничестве.

Ключевые слова: Украина, Чешская Республика (ЧР), ЕС, соглашение, договор, украинско-чешское сотрудничество.

The article is devoted to the study of the the juridictional base Ukrainian–Czeck cooperation in the economic spheres . 2005 and 2006 year for the Ukraine and Czeck Republic was very successful of economic cooperation.

Keywords: Ukraine, the Czeck republic, European Union (EU), treaty, agreement, Ukrainian-Czeck cooperation.

Після вступу Чеської Республіки до ЄС у травні 2004 р., першочерговим завданням української дипломатії було укладення нових економічних угод з Чехією, які у подальшому могли сприяти взаємовигідній двосторонній співпраці. У 2005р. діючі українсько-чеські угоди в економічній сфері сторонами виконувалися в цілому належним чином [3, с.1-2]. Виключення становить невиконання українською стороною міжнародних зобов'язань згідно з укладеною 30.06.1997р. Угодою "Про умови завершення реалізації після 1.01.1992р. на території України Угоди між Урядом СРСР і Урядом ЧССР про співробітництво в освоєнні Ямбурзького газового родовища, будівництві магістрального газопроводу Ямбург-Західний кордон СРСР та об'єктів Уральського газового комплексу і пов'язані з цим поставки природного газу із СРСР до ЧССР від 16 грудня 1985 року", яка була ратифікована Верховною Радою України. Незважаючи на домовленості, досягнуті між Україною та ЧР під час переговорів різних рівнів, неодноразові доручення Президента України, Прем'єр-міністра України, Кабінету Міністрів України, у 1999-2003рр. українською стороною не було визначено конкретних механізмів і термінів проведення розрахунків за вищезгаданою Угодою і, як наслідок, фактичне погашення заборгованості не здійснювалося [6, с.1-5]. Законом України "Про державний бюджет України на 2005р." не було передбачено бюджетних коштів на погашення заборгованості України перед Чехією за Ямбурзькими угодами. У квітні 2005р. Міністр фінансів ЧР Б.Соботка у своєму листі на адресу Міністра фінансів України В.М.Пинзенника повідомив, що чеська сторона пропонує Мінфіну України визначити свою позицію щодо подальших дій в напрямі врегулювання заборгованості – або шляхом комерціалізації заборгованості, або в спосіб повернення до вирішення проблеми в рамках міжурядових переговорів стосовно внесення змін до діючої міжурядової Угоди від 1997р. У 2005 р. Мінфін України офіційно не відреагував на зазначене звернення чеської сторони [4, с. 8-11; 7. с.1-6].

Іншим проблемним питанням у сфері двосторонньої договірно-правової бази була затримка українською стороною набуття чинності українсько-чеської міжурядової "Угоди про економічне, промислове та науково-технічне співробітництво", яка була укладена 16 квітня 2004р. у м.Київ і станом на початок 2005 р. ще не була ратифікована Верховною Радою України. 22 квітня 2005р. МЗС ЧР офіційно нотифікувало українську сторону, про те, що Чехією виконані всі внутрішньодержавні процедури для набуття чинності зазначеної угоди і чеська сторона просить надати їй інформацію щодо очікуваних термінів завершення внутрішньодержавних процедур, необхідних для набуття чинності зазначеної угоди на українській стороні [4, с.15-16]. Названий документ був правовою основою для діяльності українсько-чеської Змішаної Комісії з питань економічного, промислового та науково-технічного співробітництва. Відповідно, відсутність юридичних підстав діяльності Комісії не дозволила провести у заплановані терміни (1 півріччя 2005р.) її спільне засідання і ставило під загрозу його проведення до кінця 2005р. [4, с.20].

У 2005 р. продовжувалася робота щодо вдосконалення українсько-чеської договірно-правової бази. Відповідно до п.2.1.5 Гендиректив Торгівельно-економічна місія України в Чеській Республіці (ТЕМ) брала участь у підготовці та опрацюванні нових двосторонніх документів:

1). Угоди між Держтурадміністрацією України і Міністерством регіонального розвитку ЧР про співробітництво в сфері туризму. Угода була узгоджена сторонами і за пропозицією чеської сторони була підписана з Мінкультури України;

2). Нової Угоди про співробітництво в сфері карантину і захисту рослин, що замінить Угоду між Урядом України і Урядом ЧР про співробітництво в сфері карантину і захисту рослин від 28.01.1997р. 30 травня 2005р. були офіційно передані пропозиції щодо угоди на розгляд чеської сторони [4, с.20].

Посередництвом ТЕМ чеської сторони було передано проект Держмистлужби України міжвідомчого протоколу між митними органами України та Чехії щодо порядку взаємодії з питань обміну даними митної статистики взаємної торгівлі [3, с.5].

У 2005 році потребувало узгодження позицій сторін по відношенню до Протоколу до Угоди між Урядом України і Урядом ЧР про співробітництво в галузі атомної енергетики та атомної промисловості від 30.06.1997р. Ще у 2003р. чеська сторона офіційно повідомила українську сторону, що з огляду на вступ Чехії до ЄС зазначена Угода має бути денонсована. В зв'язку з цим в рамках двосторонніх консультацій 9-10 березня 2004р. сторонами було узгоджено проект Протоколу до Угоди, який передбачав внесення змін до Угоди у відповідності до зобов'язань Чехії перед ЄС. Водночас, процедура денонсації Угоди не відбулася, і документ станом на 2005 р. був чинним.

Значна увага ТЕМ у 2005 році приділялася виконанню протоколу 8-го засідання українсько-чеської Комісії з питань торговельно-економічного співробітництва. Домовленості, досягнуті в рамках зазначеного засідання, в цілому, виконувалися [4, с.22]. ТЕМ було надано необхідне сприяння участі української делегації у черговому засіданні українсько-чеської змішаної Комісії з питань міжнародних автомобільних перевезень пасажирів та вантажів (26-27 квітня 2005р., м.Прага). За результатами засідання сторонами було підписано відповідний протокол [3, с.6].

Що стосується 2006 р., то ряд проблемних моментів які існували у двосторонній співпраці між Україною та Чехією протягом минулого року знову привертати до себе уваги. Ямбурзька проблема також порушувалася 17.02.2006р. під час переговорів в рамках робочого візиту до Чехії Прем'єр-міністра України Ю.І.Єханурова. З метою пошуку шляхів розв'язання проблеми під час зазначеного візиту за сприяння місії було організовано та проведено експертні переговори на рівні заступника Міністра палива та енергетики України В.Ясюка, заступника Міністра фінансів України В.Лісовенка та заступника Міністра промисловості і торгівлі ЧР Р.Сзурмана.

Після цього, Прем'єр-міністр України Ю.І.Єхануров надіслав листа Прем'єр-міністру ЧР Ї.Парубеку (від 3.06.2006р., №4308/0/2-06), в якому пропонувалося продовжити роботу із вивчення методології розрахунку та визначення оптимального варіанта погашення боргу [1, с.5-10; 2, с.3].

У 2006 р. продовжувалася робота щодо вдосконалення українсько-чеської договірно-правової бази. Зокрема, за сприяння та безпосередньої участі місії було підготовлено до підписання та укладено наступні двосторонні документи:

1). Угоду між Міністерством культури та туризму України та Міністерством регіонального розвитку про співробітництво в галузі туризму (підписано 17.02.2006р. у м.Прага в рамках візиту Прем'єр-міністра України);

2). Угоду між УДППЗ "Укрпошта" та ДП "Чеська пошта" про обмін відправленнями з післяплатою між ЧР та Україною (підписана шляхом обміну текстами 27.02.2006р.);

3). Угоду між УДППЗ "Укрпошта" та ДП "Чеська пошта" про обмін міжнародними поштовими переказами між Україною та ЧР (підписана шляхом обміну тек-

стами 27.02.2006р.);

4). Меморандум про співробітництво між Українським центром сприяння іноземному інвестуванню та чеським агентством сприяння іноземному інвестуванню «CzechInvest» (підписано 30.05.2006р. у м.Прага) [5, с.12].

В рамках візиту до Чехії Прем'єр-міністра України також було підписано Угоду між Урядом України та Урядом ЧР про співробітництво в галузі оборонної промисловості (17.02.2006р., м.Прага).

Відповідно до п.2.1.5 Гендиректив місія брала участь у підготовці та опрацюванні наступних проектів двосторонніх документів:

1). Протоколу між Держмитслужбою України, Держкомстатом України, Статистичним бюро ЧР та Генеральною дирекцією митниць ЧР про порядок взаємодії з питань обміну митною статистичною інформацією;

2). Угоди між Державною карантинною службою України та Державною фітосанітарною адміністрацією ЧР про співробітництво в галузі карантину та захисту рослин;

3). Угоди між УДППЗ “Укрпошта” та ДП “Чеська пошта” про обмін міжнародними електронними переказами з використанням засобів електрозв'язку між Україною та ЧР;

4). Меморандуму про спільні дії між Міністерством палива та енергетики України та Міністерством промисловості і торгівлі ЧР щодо співробітництва в нафтовій галузі;

5). Протоколу до Угоди між Урядом України і Урядом ЧР про співробітництво в галузі атомної енергетики та атомної промисловості [2, с.3-5].

З числа згаданих документів потребувала активізації робота української сторони над проектами Меморанду-

му про співробітництва в нафтовій галузі та Протоколу про співробітництво в галузі атомної енергетики та атомної промисловості. Згідно з дорученнями Кабінету Міністрів України проект Меморандуму про співробітництва в нафтовій галузі мав бути переданий чеській стороні ще до кінця 2005р. Однак, Мінпаливенерго України тільки у квітні 2006 р. розробило текст документу.

Роблячи висновок маємо зауважити, що нормативно – правова база двосторонньої економічної співпраці мала свої плюси та недоопрацювання. Так наприклад, проект Протоколу до Угоди між Урядом України і Урядом ЧР про співробітництво в галузі атомної енергетики та атомної промисловості чеська сторона передала на розгляд Мінпаливенерго України ще у березні 2004р. Нажаль, реакція української сторони з цього питання у 2006 р. була відсутня [2, с.3-5].

Значна увага Посольства та ТЕМ України в ЧР у зазначеному періоді приділялася виконанню Протоколу українсько-чеських консультацій на рівні заступника Міністра економіки України та заступника Міністра промисловості і торгівлі ЧР із залученням експертів міністерств та відомств економічного блоку України та ЧР (7.10.2005р., м.Прага). Домовленості, досягнуті в рамках зазначеного Протоколу, в цілому, виконувалися.

І наприкінці відмітимо, важливою подією стало набуття чинності з 24 квітня 2006р. українсько-чеською міжурядовою Угодою про економічне, промислове та науково-технічне співробітництво, яка проходила в Україні процедуру ратифікації майже 2 роки. З цього моменту з'явилися необхідні договірні передумови для початку діяльності українсько-чеської Змішаної комісії з економічного, промислового та науково-технічного співробітництва [8, с.1-8].

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Звіт про роботу Торговельно-економічної місії України в Чеській Республіці за 2006 р. Поточний архів Торговельно-економічної місії України у складі Посольства України в Чеській Республіці // Справа № 07–104 /565 від 15.10.2006 р. – 30 с.
2. Інформація про виконання домовленостей, досягнутих під час візиту до Чехії Прем'єр-міністра України Ю.І.Єханурова лютий 2006р/ Поточний архів Посольства України в Чеській Республіці. // Справа № 27 від 10.03.2006. – 5 с.
3. Інформація щодо розвитку зовнішньоторговельних зв'язків та досвіду Чеської Республіки в питаннях економічної взаємодії з Євросоюзом. Поточний архів Торговельно-економічної місії України у складі Посольства України в Чеській Республіці // Справа № 05–12/56 від 10.03.2005 р. – 9 с.
4. Матеріали до звіту про роботу Посольства України в Чеській Республіці в частині торговельно-економічного співробітництва за 2005 р. Поточний архів Посольства України в Чеській Республіці // Справа № 123 від 19.12.2005 р. – 50 с.
5. Матеріали до звіту про роботу Посольства України в Чеській Республіці за I півріччя 2006 р. в частині торговельно-економічного співробітництва. Поточний архів Посольства України в Чеській Республіці // Справа № 12/36 від 6.07.2006 р. – 28 с.
6. Угода між Урядом СРСР і Урядом ЧССР про співробітництво в освоєнні Ямбурзького газового родовища, будівництві магістрального газопроводу Ямбург – Західний кордон СРСР та об'єктів Уральського газового комплексу і пов'язані з цим поставки природного газу із СРСР до ЧССР від 16 грудня 1985 р. Поточний архів Посольства України в Чеській Республіці // Справа № 203–10 від 16.12. 1985 р. – 8 с.
7. Угода про умови завершення реалізації співробітництва в освоєнні Ямбурзького газового родовища. Поточний архів Посольства України в Чеській Республіці // Справа № 203–603 від 30.06.1997. – 6с.
8. Угодою про економічне, промислове та науково-технічне співробітництво. Поточний архів Посольства України в Чеській Республіці // Справа № 246–3 від 28.04.2006. – 8 с.